

Con Ngựa Về Nhất

D.H. Lawrence

Lời giới thiệu

D.H. LAWRENCE (tên đầy đủ David Herbert Lawrence), (1885 - 1930) sinh ở Nottinghamshire, Anh quốc. Những tác phẩm nổi tiếng của ông là NHỮNG ĐỨA CON TRAI VÀ NHỮNG NGƯỜI TÌNH (SONS AND LOVERS, 1913), CẦU VỒNG (THE RAINBOW, 1915), NHỮNG NGƯỜI ĐÀN BÀ ĐANG YÊU (WOMEN ARE IN LOVE, 1920), và đặc biệt là tiểu thuyết đã gây xôn xao dư luận một thời, NGƯỜI TÌNH CỦA CHATTERLEY PHU NHÂN (LADY CHATTERLEY'S LOVER, 1928).

Ông viết nhiều thơ, truyện ngắn, tiểu thuyết, là nhà văn lỗi lạc của thế kỷ này. Cách phân tích táo bạo, bộc trực của ông về sự va chạm tình dục thầm kín của con người đã khiến ông trở thành nhân vật được bàn cãi sôi nổi.

CON NGỰA VỀ NHẤT là truyện ngắn nổi tiếng nhất của ông, cho thấy nhận thức sâu xa của ông về những vấn đề quan yếu của cuộc sống gia đình, lột tả một cách độc đáo qua hình ảnh một đứa trẻ nhạy cảm.

Đó là một người đàn bà đẹp.

Nàng vào đời với những hoàn cảnh thuận tiện nhưng lại kém may mắn. Nàng lập gia đình vì tình yêu nhưng tình yêu nhanh chóng tan vỡ. Nàng có những đứa con xinh xắn, dễ thương nhưng nàng có cảm tưởng chúng là gánh nặng cho nàng. Nàng không thương yêu chúng. Chúng nhìn nàng với ánh mắt lạnh lùng như để tìm lỗi của mẹ chúng. Nàng phải che đậy bằng cách vội vã tự an ủi cho tâm tưởng. Tuy thế, nàng phải che đậy cái gì, nàng cũng không rõ. Dù sao, khi những đứa trẻ gần nàng, nàng luôn luôn tỏ ra dăm thăm tình mẫu tử. Việc ấy làm nàng khó chịu. Thái độ của nàng thường tỏ ra dịu dàng, lo lắng cho những đứa con, như thật sự chịu đựng thương yêu chúng. Chỉ có tự sâu thẳm trong tâm hồn, nàng biết hầu như không có chỗ cho sự yêu thương nào trong nàng dành cho chúng cả và cũng không có chỗ nào dành cho tình thương cho bất cứ ai. Người ta bàn tán : " Bà ấy là người mẹ tốt, bà ấy rất thương con... " Chỉ có chính nàng và các con nàng biết đó không phải là sự thật. Họ thấy điều đó trong mắt nhau.

Đó là hai đứa bé gái và một bé trai.

Họ sống trong một ngôi nhà sang trọng, có vườn hoa bao quanh, có những gia nhân nghiêm trang. Họ cảm thấy họ là người trên, kẻ cả trong vùng.

Tuy sống một cuộc sống phong lưu, song họ luôn cảm thấy lo lắng. Sự lo lắng đó luôn bao trùm căn nhà và họ không bao giờ có đủ tiền cho việc chi tiêu. Hai vợ chồng đều kiếm được ít tiền, không thể đủ cho lối sống của họ. Người cha đi làm ở một công sở nào đó. Tuy có những viễn cảnh tốt đẹp mở ra trước mắt ông ta nhưng không bao giờ chúng thành sự thật. Luôn luôn có những món nợ mới.

Cuối cùng, người mẹ nói.

- Tôi phải thử xem có cách gì kiếm được nhiều tiền không.

Nhưng nàng không biết phải làm thế nào. Nàng vắt óc suy nghĩ, làm việc này rồi việc khác nhưng không có kết quả. Các con nàng lớn dần, chúng phải được đi học. Phải có tiền. Phải có nhiều tiền. Người cha có những thú ăn chơi hào phóng, xa xỉ, dường như không bao giờ có thể làm gì hay hơn để có nhiều tiền. Người mẹ cũng thế.

Thế là nhà họ bị ám ảnh bởi một câu nói không cần nói : " Phải có tiền ! Phải có nhiều tiền hơn nữa ! ".

Những đứa con có thể nghe ở mọi nơi, mọi lúc, tuy không ai nói lớn. Chúng nghe câu nói đó vào ngày Giáng sinh, khi những món đồ chơi đẹp đẽ, đắt tiền chất đống trong phòng chúng. Đằng sau con ngựa gỗ, đằng sau

căn nhà của búp bê, một giọng thì thầm : " Phải có nhiều tiền ! Phải có nhiều tiền hơn nữa ! ". Những đứa trẻ ngưng chơi, lắng nghe. Chúng nhìn nhau xem các anh chị em chúng có nghe hay không. Chúng biết chúng đều nghe. " Phải có tiền ! Phải có nhiều tiền hơn nữa ! ".

Tiếng thì thầm đó dường như phát ra từ con ngựa gỗ đu, hình như con ngựa cũng nghe khi nó cưỡi thằng bé trên lưng. Con búp bê nằm trong cái nôi nhỏ xíu có lẽ cũng nghe rõ. Con chó nhồi bông thay chỗ con gấu cũ có lẽ cũng nghe rõ. Tất cả không hiểu tại sao tiếng thì thầm đó len lỏi khắp nhà.

" Phải có thật nhiều tiền ! ".

Tuy không ai nói lớn nhưng lời thì thầm đó ở khắp nơi trong căn nhà rộng. Nó thật kỳ lạ. Cũng như không ai nói : " Chúng ta đang thờ " nhưng ai cũng biết mình đang thờ. Họ cảm nhận lời thì thầm đó tương tự như thế. Một ngày nọ, Paul nói với mẹ nó.

- Mẹ, tại sao chúng ta phải dùng xe hơi của chú Oscar ? Tại sao chúng ta không có xe hơi riêng ? Tại sao chúng ta phải đi xe buýt ?

- Vì chúng ta là những người nghèo.

- Tại sao chúng ta nghèo ?

Mẹ nó cay đắng.

- À...mẹ nghĩ...vì cha con không may mắn.

Thằng bé ngẫm nghĩ một chút rồi rụt rè.

- May mắn là gì hở mẹ ? Là tiền phải không mẹ ?

- Không, không hẳn thế. May mắn là cái giúp con kiếm được tiền.

Thằng bé nói mơ hồ.

- Ô ! Con đã nghĩ thế khi chú Oscar nói bổng lộc bản thiêu là tiền.

- Bổng lộc bản thiêu không phải là tiền, nó là bổng lộc, không phải là may mắn.

- Ô, thế à ? Vậy may mắn là gì hở mẹ ?

- Là cái giúp con kiếm được tiền. Nếu con may mắn, con sẽ có tiền. Đó là tại sao nên được sinh ra trong may mắn hơn là sinh ra trong giàu có vì nếu con giàu, con có thể sẽ bị mất tiền. Nhưng nếu con may mắn, con sẽ kiếm được nhiều tiền.

- Ô, thật hả mẹ ? Vậy là ba con không may mắn hả mẹ ?

Mẹ nó đáp, chua chát.

- Rất kém may mắn !

Thằng bé nhìn mẹ nó, nghi ngờ.

- Tại sao ?

- Mẹ không biết. Không ai biết tại sao người này may mắn, người kia không.

- Thật à ? Không ai biết thật hả mẹ ?

- Có lẽ chỉ có Thượng Đế... nhưng Người không nói bao giờ.

- Người phải nói chứ ?...và mẹ cũng không may mắn phải không ?

- Đúng, nếu mẹ lấy một người chồng không may mắn.

- Nhưng chính mẹ, riêng mẹ thì sao ?

- Mẹ nghĩ trước khi lấy bố con, mẹ rất may mắn. Bây giờ thì hết rồi.

- Tại sao ?

- À...đừng nghĩ nữa ! Mẹ cũng không biết.

Thằng bé nhìn mẹ nó, nghi ngờ nàng dẫu nó điều gì. Rồi bỗng nó nói một cách mạnh bạo và bướng bỉnh.

- Vâng, thế thì con là người may mắn.

Mẹ nó bật cười.

- Tại sao ?

- Thượng Đế nói với con.

Giọng nó quả quyết và trơ tráo. Mẹ nó lại cười, nhưng lần này có chút chua chát.

- Mẹ cũng mong thế !

- Thật mà mẹ !

- Tuyệt lắm !

Nàng bắt chước câu nói ưa dùng của chồng. Thằng bé biết mẹ nó không tin vì thấy mẹ nó không lưu ý lắm

đến sự quả quyết của nó. Nó tức giận, muốn bắt buộc mẹ nó phải tin. Nó bỏ đi, trong đầu mơ hồ tìm hiểu đầu mối của cái gọi là " may mắn ". Không chú ý đến những gì xung quanh nữa, từ hôm đó, nó cứ nghĩ ngợi, tìm kiếm sự may mắn. Nó muốn gặp may. Sự mong muốn sục sôi trong nó. Khi hai em gái nó ngồi chơi búp bê, nó leo lên con ngựa đu, lắc lư dữ dội như trong con phi nước đại. Nó nhún con ngựa gồ dữ dội, điên cuồng đến nỗi hai em gái nó nhìn nó với ánh mắt kỳ lạ, sợ hãi. Con ngựa gồ như đang lao đi với tốc độ khủng khiếp trong trí tưởng tượng của thằng bé. Hình như có lửa trong ánh mắt trẻ thơ của nó. Hai đứa em gái nhìn nó sợ hãi không dám nói gì.

Khi nó đã đến đích của cuộc hành trình điên loạn, nó tuột xuống, nhìn vào mắt con ngựa gồ, nó nói như ra lệnh.

- Nào ! Hãy đưa ta đến nơi có sự may mắn ! Mau !

Nó đánh vào cổ con ngựa gồ bằng cái roi của chú Oscar đã cho nó. Nó biết con ngựa có thể đưa nó đến nơi có sự may mắn nếu nó bắt buộc được con ngựa. Vì thế, nó lại leo lên, lại nhún đu điên cuồng, hy vọng sẽ đến được nơi đó. Cô coi trẻ nói.

- Cậu làm gãy con ngựa mất !

Joan, em gái nó nói.

- Anh ấy làm thấy ghê quá ! Cứ để té một cái cho biết !

Nhưng thằng bé chỉ nhìn họ bằng ánh mắt lạnh lùng. Cô coi trẻ bỏ đi vì nghĩ dù sao Paul cũng đã lớn. Một ngày nọ, chú Oscar và mẹ nó bước vào phòng khi nó đang phi nước đại trên lưng con ngựa gồ. Nó không chào, không nói một lời nào với họ. Chú nó lên tiếng.

- Chào anh nài tí hon ! Đang cưỡi con ngựa về nhất phải không ?

Mẹ nó nói.

- Con đã lớn rồi, cưỡi ngựa gồ trông kỳ quá !

Nhưng Paul chỉ giương đôi mắt xanh long lanh nhìn hai người. Nó không bao giờ mở miệng khi đang phi nước đại. Nó thấy ánh mắt kỳ lạ của mẹ khi bà nhìn nó. Thành linh, nó giảm nhịp con ngựa rồi bước xuống.

Nó nói một cách dữ dội, mắt nó hừng hực.

- Tốt, đến nơi rồi !

Mẹ nó hỏi.

- Đến đâu ?

Nó hơi xằng giọng, - Nơi con muốn đến !

Chú nó xen vào.

- Đúng ! Chú sẽ không ngừng khi chưa đến đích. Tên con ngựa là gì ?

- Nó không có tên.

- Sao kỳ vậy ?

- À, nó có nhiều tên... tuần vừa rồi nó tên Sansovio.

- Sansovio ?... Ủa, đó là con ngựa về nhất tuần qua ở trường đua Ascot. Làm sao cháu biết ?

Joan xen vào.

- Anh ấy hay nói chuyện ngựa đua với cậu Bassett.

Ông chú có vẻ thích thú vì đứa cháu quan tâm đến tin tức đua ngựa. Bassett là người làm vườn trẻ tuổi do ông giới thiệu đến gia đình này. Anh ta rất mê môn đua ngựa, sống gắn bó với tin tức những cuộc đua. Oscar biết chuyện khi hỏi Bassett.

- Thưa ông, cậu nhỏ cứ hỏi tôi vì thế tôi không biết làm sao hơn là nói cho cậu rõ.

Anh ta nói với vẻ mặt trang nghiêm đến dễ sợ, như đang bàn luận đến những vấn đề tôn giáo.

- Thế có bao giờ nó đánh cuộc con ngựa nó thích không ?

Bassett đáp rất nghiêm trang.

- Thưa ông, tôi không muốn can cậu ấy... cậu dễ thương lắm... hay là ông cứ hỏi cậu ấy sẽ rõ ! Cậu có vẻ mê ngựa đua lắm và có lẽ biết tôi không muốn cho cậu dính dấn vào...

Hình như anh ta dấu dè điều gì.

Người chú trở lại chỗ đứa cháu, đưa nó đi chơi bằng xe hơi của ông.

- Này, Paul, đã có bao giờ cháu đánh cá một con ngựa cháu thích chưa ?

Thằng bé nhìn chú nó dăm dăm.

- Sao... chú thấy không nên à ?

- Ô ! Không bao giờ ! Chú còn muốn cháu mách cho chú con ngựa nào về nhất ở trường đua Lincoln hôm nay đây.

Họ đã ra đến ngoại ô. Thằng bé nói.

- Vậy chú phải hứa danh dự là giữ kín tin tức nhé !

- Danh dự !

- Tốt, đó là con Daffodil.

- Daffodil ? Chú nghi ngờ đấy ! Thế còn con Mirza ?

- Cháu chỉ biết con ngựa thắng cuộc. Đó là con Daffodil.

- Daffodil ? Hừm...

Daffodil là con ngựa không chút tiếng tăm.

- Chú này...

- Gì cháu ?

- Chú đừng tiết lộ tin đó nhé ! Cháu đã hứa với Bassett rồi.

- Bassett ? Hứa gì ? Anh ta dính dấp gì ở đây ?

- Chúng cháu là bạn cùng phe, từ lâu rồi. Chú này, cháu mượn cậu ấy năm shilling và thua hết. Cháu đã hứa danh dự với cậu ấy là chỉ có hai người biết... cho đến hôm đó, cháu xin chú mười shilling, cháu đã thắng, thắng bằng tiền của chú, vì thế, cháu nghĩ chú là người may mắn. Chú hứa sẽ không tiết lộ tin con Daffodil sẽ về nhất nhé ?

Thằng bé nhìn trừng trừng chú nó, ánh mắt rực lửa. Người chú cười nhưng thấy trong tâm có cái gì khó chịu.

- Được, chú hứa sẽ dấu kín mọi chuyện... cháu tin là Doffodil ? Cháu đánh cá bao nhiêu cho nó ?

- Tất cả tiền cháu có, chỉ để dành lại hai mươi pound.

Ông chú nghĩ nó nói đùa.

- Cháu để dành lại đến hai mươi bảng thật à ? Vậy cháu đánh cá bao nhiêu ?

Thằng bé nghiêm nghị.

- Cháu cá ba trăm bảng. Nhưng chú phải hứa danh dự không nói với ai đấy nhé ?

Người chú phá lên cười.

- Được, được, chỉ có chú và cháu biết thôi... nhưng ba trăm pound của cháu đâu ?

- Bassett giữ cho cháu, người cùng phe mà.

- Thật chứ ? Thế Bassett cá bao nhiêu ?

- Cậu ấy không dám cá nhiều như cháu, chỉ một trăm năm mươi.

- Cái gì ? Cháu ba trăm, Bassett một trăm năm mươi... XU ?

- BẢNG !

Thằng bé nhìn chú nó với vẻ ngạc nhiên, tiếp.

- Bassett để dành lại nhiều hơn cháu vì sợ thua.

Ngạc nhiên lẫn thích thú, Oscar im lặng, không tranh luận nữa.

Ông quyết định đưa cháu đến trường đua Lincoln. Ông nói.

- Nào, cậu bé mơ mộng, tôi sẽ cá hai mươi pound cho con Mirza, tôi cho cậu năm pound vào bất cứ con ngựa nào cậu thích. Con nào ?

- Daffodil.

- Đừng, đừng cá đến năm pound cho con Daffodil.

- Cháu sẽ đặt cược năm pound cho nó nếu đó là tiền của cháu.

- Thôi được, tao cũng theo mày thử xem, năm pound phần mày, năm pound phần tao cho con Daffodil.

Đây là lần đầu tiên thằng bé được đến trường đua ngựa. Mắt nó rực lửa, miệng nó mím chặt. Một người Pháp trước mặt nó cá con Lancelot, kích động điên cuồng, ông ta vung tay la hét.

- Lancelot ! Lancelot !

Daffodil về nhất, Lancelot về nhì, Mirza về ba. Thằng bé mặt đỏ bừng, mắt long lanh, nhưng thái độ nó trầm tĩnh kỳ lạ. Chú nó lãnh tiền, đưa nó bốn tờ giấy năm pound, một ăn bốn. Ông hỏi nó.

- Cháu định làm gì ?

- Cháu nghĩ chúng ta nên gặp Bassett. Bây giờ cháu đã có 1.500 pound, với 20 pound để dành, 20 pound

này...

Chú nó nhìn nó một lúc.

- Này cháu, cháu nói thật về Bassett và 1.500 pound đó chứ ?

- Vâng, cháu nói thật. Nhưng chú hứa danh dự không nói với ai nữa đây.

- Nếu chú thích thì nhập phe chúng cháu đi, chú chỉ phải hứa không tiết lộ những gì cháu nói. Cháu và Bassett rất may mắn, chú cũng may mắn vì nhờ 10 pound chú cho cháu mới thắng...

Oscar đưa Bassett và Paul ra công viên. Bassett nói.

- Mọi việc như vậy, thưa ông... cậu Paul cứ bắt tôi phải nói về tin tức những cuộc đua và cậu rất tinh tế về môn này. Cậu biết trước tôi sẽ thắng hay thua. Mọi chuyện bắt đầu từ hơn một năm nay, hôm đó, tôi cho cậu mượn năm shilling, cá con Blush và thua. Rồi với mười shilling ông cho, cậu ấy cá con Shinghalese. Từ đó, chúng tôi thắng đều... cậu nói đi, cậu Paul.

- Cháu thắng khi cháu chắc chắn. Khi không chắc chắn, cháu sẽ thua.

Oscar mỉm cười.

- Nhưng khi nào thì cháu chắc chắn ?

Bassett xen vào, giọng đầy bí ẩn, mang màu tôn giáo.

- Thưa ông, đó là điều kỳ lạ, cậu ấy biết chắc chắn như có Thượng Đế mách bảo... chẳng hạn như con Daffodil, cậu ấy nói chắc như đóng đinh.

Oscar hỏi.

- Anh có cá con Daffodil không ?

- Thưa có, nhưng không nhiều bằng cậu ấy.

- Nó đánh cá bao nhiêu ?

Bassett lưỡng lự, nhìn Paul. Nó nói.

- Tôi thắng 1.200 pound, phải không Bassett ? Với 300 vốn là 1.500 pound. Bassett gật đầu.

- Đúng.

Người chú hỏi.

- Nhưng tiền đâu ?

- Thưa ông, tôi cất kỹ rồi. Bất cứ lúc nào cậu ấy muốn, tôi đưa ngay.

- Cái gì ? 1.500 pound ?

Thằng bé la lên.

- Với 20 pound để dành và 20 pound thắng lúc này !

Oscar lăm bắm.

- Lạ thật !

- Thưa ông, xin bỏ lỗi cho tôi vì lời này : nếu cậu ấy mời ông nhập phe chúng tôi... nếu tôi là ông, tôi không từ chối đâu.

Oscar ngẫm nghĩ rồi nói.

- Khoan, lấy tiền cho tôi xem đã !

Họ trở về nhà và Bassett lấy cho ông chú của Paul xem 1.500 pound toàn tiền giấy mới và 20 pound của Paul để dành lại.

- Chú thấy đây, khi chắc chắn, cháu sẽ thắng. Chúng ta sẽ giàu phải không Bassett ?

- Đúng.

Người chú cười.

- Thế thì bao giờ chúng ta chắc chắn ?

- Ồ... thỉnh thoảng cháu chắc chắn... như Daffodil... thỉnh thoảng cháu nghĩ được, cũng có lúc cháu không nghĩ được, phải không Bassett ? Lúc đó, chúng ta phải cẩn thận nếu không thì...

- Đúng, đúng ! Thế khi cháu chắc chắn, như Daffodil chẳng hạn, cái gì làm cháu chắc chắn ?

Thằng bé tỏ vẻ khó chịu.

- Cháu không biết... khi cháu nghĩ con ngựa nào về nhất và tin chắc thì cháu sẽ thắng, thế thôi.

Bassett xen vào.

- Như có Thượng Đế mách nước vậy !

Người chú nhún vai.

- Tôi cũng nghĩ thế.

Ông thành người cùng phe họ.

Và khi cuộc đua Leger đến, Paul CHẮC CHẮN con Spark mà nó là một con ngựa tồi tệ. Nó cá 1.000 pound, Bassett 500, chú Oscar 200.

Spark về nhất, tỉ lệ cá là một ăn mười. Paul thắng 10.000 pound. Nó nói.

- Chú thấy chưa ? Cháu đã nói là chắc chắn mà !

Oscar là người đặt cược ít nhất mà cũng được 2.000 pound, một số tiền không nhỏ. Ông nói.

- Này cháu, việc này làm chú thấy căng thẳng thật đấy !

- Đừng bận tâm chú ạ ! Có lẽ cháu sẽ không CHẮC CHẮN trong một thời gian dài đấy.

- Nhưng cháu định làm gì với số tiền này ?

- Dĩ nhiên cháu sẽ cho mẹ. Mẹ cháu nói mẹ cháu không may mắn vì bố cháu là người không may mắn.

Nhưng cháu đã may mắn, vì thế, cháu nghĩ sẽ không còn tiếng thì thầm đó trong nhà nữa.

- Cái gì thì thầm ?

Thằng bé bồn chồn.

- À... à... cháu không biết... hình như nó luôn nói về việc thiếu hụt tiền nong... có lẽ chú biết...

- Chú hiểu.

- Chú biết người ta thường gởi những hóa đơn đòi nợ mẹ cháu chứ ?

- Biết.

- Và những lời thì thầm, như có người cười nhạo sau lưng cháu đấy... dễ sợ lắm ! Cháu nghĩ nếu cháu gặp may thì...

- Thôi, thôi !

- Thằng bé nhìn ông chú bằng đôi mắt mở to với tia lửa vừa lạnh lẽo, vừa nóng bỏng, ma quái trong đó. Nó im. Chú nói hỏi.

- Thế nào ? Cháu định làm gì tiếp ?

- Cháu không muốn mẹ cháu biết là cháu may mắn.

- Tại sao ?

- Mẹ cháu sẽ cấm cháu.

- Chú không nghĩ mẹ cháu sẽ cấm đâu.

Thằng bé bỗng nói như rít lên.

- Không ! Chú Oscar ! Cháu không muốn mẹ cháu biết !

- Được, cậu bé mơ mộng ! Chúng ta sẽ tìm cách để mẹ cháu không biết.

Họ dễ dàng xoay xở. Theo đề nghị của Oscar, Paul đưa cho chú nó 5.000 pound. Ông gởi cho người luật sư riêng của gia đình. Người luật sư báo cho mẹ Paul là có người bà con của mẹ nó gởi ông 5.000 pound, bảo ông mỗi năm giao cho nàng 1.000 pound vào ngày sinh nhật của nàng.

Chú Oscar nói.

- Vậy là bà ấy có 5.000 pound trong năm năm. Chú mong rằng số tiền sẽ làm cho bà ấy dễ thở một chút.

Ngày sinh nhật của mẹ Paul vào tháng mười một.

Căn nhà " thì thầm " còn tệ hại hơn trước, tuy bây giờ nó đã gặp may, thằng bé cũng không thể chịu nổi. Nó nôn nóng chờ kết quả về bức thiệp mừng sinh nhật, báo cho mẹ nó về số tiền.

Hầu như ngày nào mẹ nó cũng lên tỉnh. Nàng chợt biết mình có khiếu đặc biệt về việc vẽ trên vải và da thú.

Nàng làm việc rất kín đáo trong nhà của một người bạn mà người đó chuyên vẽ cho những người bán vải.

Người này vẽ hình những người đàn bà trên da thú, trên tơ, lụa, vẽ những hoa văn quảng cáo trên báo. Người bạn nàng kiếm được vài ngàn pound một năm nhưng mẹ Paul chỉ kiếm được vài trăm pound một năm và nàng lại không vừa lòng. Nàng muốn xuất sắc ở môn gì đó và nàng không bao giờ thành công, ngay cả vẽ những mục quảng cáo cho báo chí.

Nàng xuống phòng ăn vào sáng hôm sinh nhật nàng. Paul nhìn mặt mẹ nó xem nàng đã đọc bức thư chưa. Nó thấy có cái thiệp của người luật sư trong đó. Mặt mẹ nó lạ lạ. Nàng dấu bức thư, không nói một lời. Paul hỏi.

- Không có cái thiệp nào làm mẹ vui à ?

Giọng nàng lạnh lùng, xa vắng.

- Có một cái...

Nàng lên tỉnh, không nói một lời.

Trưa hôm đó, chú Oscar đến. Ông nói mẹ Paul đã gặp người luật sư, hỏi rằng có thể nhận được một lúc tất cả số tiền đó không, cả 5.000 pound đó, vì nàng đang nợ ngập đầu.

- Chú nghĩ sao ?

- Đó là quyền cháu.

- Cho mẹ cháu hết đi ! Chúng ta còn tiền mà ! Chúng ta sẽ kiếm tiếp !

- Nhưng một đồng ở trong tay thì chắc hơn hai đồng ở đằng xa đấy cậu bé mơ mộng ạ !

- Nhưng cháu sẽ thắng trong cuộc đua ở trường đua National hoặc Lincoln hoặc Derby. Chắc chắn cháu sẽ thắng một trong những cuộc đua đó.

Thế là Oscar ký giấy và mẹ Paul lãnh trọn số tiền. Thế nhưng chuyện quái dị vẫn tiếp diễn. Những lời thì thầm càng nhiều hơn, điên loạn hơn, như bản hợp xướng của sương mù trong buổi tối mùa đông. Đã có những đồ dùng, đồ trang trí mới trong nhà và Paul đã có thầy kèm tại nhà. Mùa thu sắp tới, nó sẽ đến trường. Mùa đông năm nay trong nhà cũng có hoa, toàn những thứ hoa đắt tiền mà mẹ nó mang về. Trong những bó hoa rực rỡ phát ra tiếng thì thầm mê hoặc, kỳ dị : " Ô ! Ô ! Phải có tiền bây giờ !... Phải có nhiều tiền hơn nữa !... Ngay bây giờ ! Ngay bây giờ !... Phải có thật nhiều tiền hơn nữa... ngay bây giờ... "

Nó làm Paul sợ hãi. Nó lơ đãng trong giờ học. Những giờ miệt mài của nó là với Bassett. Cuộc đua ở National đã qua và Paul đã KHÔNG CHẮC CHẮN, nó thua 100 pound. Mùa hè đến. Nó mong đợi từng ngày cuộc đua ở trường đua Lincoln. Nhưng nó cũng KHÔNG CHẮC CHẮN và thua 50 pound. Mất nó trở nên man rợ, kỳ quái như có cái gì sắp nổ tung trong đó. Chú Oscar bảo nó.

- Đừng nghĩ nữa cháu ! Đừng bận tâm làm gì nữa !

Nhưng thằng bé nào có nghe chú nó nói gì. Nó nói gắt gỏng, mắt nó lộ vẻ điên dại.

- Cháu phải biết con nào thắng trong cuộc đua ở Derby. Cháu phải biết ! Cháu PHẢI BIẾT !

Mẹ nó thấy sự căng thẳng khác thường ở nó.

- Con nên đi nghỉ mát ở bãi biển, đi càng sớm càng tốt, mẹ nghĩ con sẽ khỏe.

Nàng nhìn nó, lòng chùng xuống, một cái gì nặng nề đè trên vai nàng. Nhưng thằng bé ngược mắt ma quái nhìn mẹ nó.

- Con không thể đi trước khi cuộc đua ở Derby bắt đầu, không thể được !

Người mẹ thấy nặng trĩu tâm hồn hơn khi bị nó phản đối lần đầu tiên.

- Tại sao ? Tại sao không ? Ở đó con vẫn có thể đi đến trường đua Derby với chú Oscar mà... sao... mẹ thấy có bao giờ con gắn bó với căn nhà này đâu. Mẹ thấy con bận tâm nhiều đến đua ngựa rồi đấy, không tốt đâu. Gia đình chúng ta đã khổ sở vì cờ bạc, lớn lên con sẽ hiểu tác hại của cờ bạc cho bản thân và gia đình. Mẹ sẽ cho Bassett nghỉ việc và yêu cầu chú Oscar không nói chuyện ngựa đua với con nữa, trừ khi con hứa phải ngoan ngoãn, đi nghỉ mát ở bãi biển và quên đi... con căng thẳng quá rồi đấy !

- Con hứa sẽ làm theo lời mẹ miễn là mẹ không đuổi con đi trước khi cuộc đua ở Derby bắt đầu.

- Mẹ đuổi con ? Đuổi đi đâu ?... Ừa, Paul... cái gì làm con quyến luyến căn nhà này vậy ? Có cái gì... có bao giờ con tỏ ra yêu thích căn nhà này đâu ?

Nó chỉ nhìn mẹ nó, không nói một lời. Nó có bí mật riêng. Bí mật áp ủ trong bí mật. Nó không tiết lộ cho ai biết, ngay cả Bassett và chú Oscar. Mẹ nó lưỡng lự rồi nói như hờn dỗi.

- Thôi được ! Tùy con. Nhưng phải hứa với mẹ không được căng thẳng vì chuyện đua ngựa nữa.

Thằng bé nói, cổ ra vẻ tự nhiên.

- Con có nghĩ gì đâu. Mẹ đừng lo lắng nhé ! Nếu là mẹ, con sẽ chẳng lo nghĩ gì.

- Mẹ cũng không bận tâm một trí làm gì với những chuyện vớ vẩn nếu mẹ là con.

Nó lập lại.

- Nhưng mẹ không phải lo lắng gì cả.

Người mẹ đáp, giọng mệt mỏi.

- Sao lại không lo ?

- Không ! Mẹ phải biết là mẹ không nên lo lắng gì cả !

- Sao ? Mẹ phải biết ?

Sự bí mật của Paul là con ngựa gỗ không tên. Từ ngày không cần cô coi trẻ túc trực, con ngựa gỗ đã được đưa lên phòng nó trên lầu. Mẹ nó thường trách.

- Con lớn rồi, cưỡi ngựa gỗ trông kỳ lắm !

Nó trả lời thật kỳ lạ.

- Vâng, cho đến khi con có một con ngựa thật, bây giờ con cần một con ngựa làm bạn.

Nàng cười.

- Con cảm thấy nó làm con vui à ?

- Vâng ! Nó rất tốt, luôn đưa con đến đó !

Vì thế, con ngựa gỗ đứng trơ tráo trong phòng nó.

Cuộc đua ở Derby đã đến gần. Thằng bé càng căng thẳng hơn. Hầu như nó không ý thức được mọi chuyện xung quanh nữa và nó rất khác lạ. Mắt nó trở nên ma quái hơn. Mẹ nó thỉnh thoảng có những linh cảm bất thường về nó. Thỉnh thoảng, nàng chợt thấy hồi hộp, lo lắng vô cớ cho nó, một thứ linh cảm chết chóc. Nàng thường chạy đến chỗ nó, xem nó có mạnh khỏe không.

Hai đêm trước cuộc đua Derby, nàng đi dự dạ hội ở tỉnh. Đang lúc vui vẻ, linh cảm đó chợt ập đến, bóp nghẹt tim nàng làm nàng không chịu nổi. Nàng xua đuổi nó bằng sự tỉnh táo, bằng lý trí vì nàng không tin dị đoan. Nhưng nó quá mạnh mẽ. Nàng phải rời sàn nhảy, xuống nhà gọi điện thoại cho người coi trẻ. Cô coi trẻ kinh hoàng vì bị dựng dậy giữa đêm khuya.

- Các cháu bình thường chứ ?

- Vâng, bình thường cả...

- Cậu Paul... có khỏe không ?

- Cậu đi ngủ sớm... tôi lên xem nhé ?

- Không, đừng bận tâm, tôi sẽ về sớm.

Nàng không muốn sự riêng tư của con trai bị xâm phạm.

Nàng cùng chồng trở về nhà lúc một giờ. Tất cả im lìm. Nàng bảo người tớ gái cứ đi ngủ. Chồng nàng đang pha nước cam ở nhà dưới.

Vì sự xao xuyến vẫn bóp nghẹt tim nàng, thật nhẹ nhàng, nàng lên lầu, đến phòng Paul. Hành lang im lìm.

Có tiếng gì ở phòng thằng bé khẽ vọng ra. Cái gì vậy ?

Nàng đứng đó, ngoài cửa phòng, lắng nghe. Tiếng động kỳ lạ không lớn lắm, nó nặng nề, man rợ như từ cõi khác vọng đến, âm âm, dữ dội, thúc giục. Cái gì vậy ? Trời ơi, cái gì vậy ? Nàng phải biết. Nàng nghĩ nàng đã biết. Nàng biết cái gì rồi.

Tuy thế, nàng không dám chắc chắn. Nàng không thể nói chắc đó là tiếng gì. Nó vẫn tiếp tục, điên loạn...

Lạnh toát người vì sợ hãi, nàng xoay tay nắm cửa.

Căn phòng tối đen. Tuy thế, bên cửa sổ mờ mờ, nàng thấy có cái gì lắc lư. Nàng nhìn nó không chớp mắt trong kinh ngạc sững sờ. Thật nhanh, nàng bật công tắc đèn và thấy con trai nàng. Nó đang ngồi trên lưng con ngựa gỗ, lắc lư điên cuồng. Ánh đèn thỉnh thoảng thấp sáng nó cũng như thấp sáng nàng. Nàng hét lên.

- Paul ! Con làm gì vậy !

Nó la lên bằng giọng mạnh mẽ, kỳ dị.

- Đó là Malabar ! Đó là Malabar !

Mắt nó nhìn nàng không chút thần sắc. Nó càng thúc con ngựa dữ dội hơn và nó té rất mạnh trên sàn. Nàng thấy tim thót lại, vội chạy đến bên con trai, bế nó lên.

Nhưng thằng bé đã bất tỉnh. Nó tỉnh lại sau đó và không nhận biết gì nữa vì bị viêm não. Nó trần trọc, nói sáng. Mẹ nó ngồi suốt với nó.

- Malabar ! Malabar ! Bassett, Bassett ! Tôi biết rồi ! Đó là Malabar !

Thằng bé gượng dậy, đến bên con ngựa gỗ, vỗ về, cảm ơn nó đã truyền thông điệp. Người mẹ kinh hãi hỏi.

- Nó nói Malabar nghĩa là gì ?

Bố nó đáp lạnh lùng.

- Tôi không biết.

Nàng hỏi Oscar.

- Nó nói Malabar nghĩa là gì ?

- Đó là tên của một trong những con ngựa trong cuộc đua ở Derby sắp tới. Oscar báo cho Bassett biết và chính ông ta cá cược 1.000 pound cho con Malabar, một ăn mười bốn.

Ba hôm sau, bệnh tình thằng bé có chiều nguy ngập. Mọi người trông chờ một phép lạ. Thằng bé cứ trần trọc,

mê sảng. Nó không ngủ, cũng không hồi phục trí nhớ. Đôi mắt nó thất thần. Mẹ nó luôn bên cạnh, lòng tan nát.

Tối hôm đó, Oscar không đến nhưng Bassett xin được vào thăm Paul một chút, chỉ một phút thôi. Nàng đã cho anh ta nghỉ việc từ hôm đó, bực mình vì anh ta lại đến nhưng nàng bằng lòng cho vào vì nghĩ rằng biết đâu Bassett sẽ làm thẳng bé khỏi bệnh, tỉnh trí lại.

Anh ta bước nhẹ vào phòng, chào nàng rồi đến bên Paul, nhìn vào cặp mắt của đứa trẻ mê sảng, sắp chết.

Anh ta nói thật khẽ khàng.

- Cậu Paul ! Cậu Paul ! Malabar về nhất, ăn trắng ! Tôi đã làm theo lời cậu. Cậu đã thắng hơn 70.000 pound, tổng cộng, cậu có hơn 80.000 pound. Malabar thắng rồi, cậu Paul !

- Malabar ! Malabar ! Phải con đã nói Malabar sẽ thắng không mẹ ? Phải con đã nói thế không ? Mẹ có nghĩ con may mắn không ? Con biết Malabar sẽ về nhất mà ! Hơn 80.000 pound ! Con biết mà ! Thế là Malabar đã về nhất... nếu tôi cưới con ngựa của tôi cho đến khi tôi CHẮC CHẮN, tôi sẽ nói cho cậu biết, Bassett, cậu ăn bao nhiêu ?

- Tôi cá 1.000, ăn 14.000.

- Con chưa bao giờ nói với mẹ rằng nếu con cưới con ngựa gỗ của con, con sẽ đến đó, con sẽ TUYỆT ĐỐI CHẮC CHẮN ! Mẹ, phải con là người may mắn không mẹ ? Con may mắn lắm mà !

- Không, mẹ không nghĩ thế, con không bao giờ may mắn cả.

Thằng bé chết trong đêm đó.

Mẹ nó ngồi bên xác nó, tiếng nói người chú vọng bên tai nàng,

- Trời ơi, chị Hester ! Chị có hơn 80.000 pound để cười và một đứa con để khóc... thằng bé khốn khổ... nó đã ra đi một cách tốt đẹp trên lưng con ngựa gỗ của nó để tìm cho ra con ngựa về nhất.

HOÀNG THỊNH

Dịch từ " The rocking - horse winner " trong " The best short stories of the modern age ".